

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΗΤΙΚΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘ. 6

ΧΑΝΙΑ
1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1924

Εισηγητής επί της ύλης
ΜΑΝ. ΚΡΙΑΡΑΣ
Διαχειρστής
ΠΟΛ. ΚΑΛΩΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χ. ΙΕΡΟ—ΓΙΑΝΝΗΣ : Τὸ Ἰδανικὸ
Π. ΚΟΡΝΑΡΟΣ : Τὸ περδικόνερο
Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗΣ : Τὸ ἀμάρτυμα
τοῦ Παπᾶ Γιώργη
Ρ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ : Ὁ ὁμορφὸς μουγγὸς

HANS W. : Παῦθε !
E. DE AMICIS : Ἡ μάννα μου
Κ. ΦΩΤΑΚΗΣ : Τὸ μικρὸ Ὠρεῖο
Μ. ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ : Ἡ Γερμανικὴ Μουσικὴ
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ κλπ.

ΑΠΟ ΤΑ "ΕΣΠΕΡΙ-
ΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ,"

≡ ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ≡

Ἦταν χειμῶνας μαύρος
ποὺ κλαδεῖε τὰ δένδριά,
σὰν χτυποῦσεν ἡ καρδιά μου
δυνατὰ στὴν ἐρημιά.

Στὸ σκοτάδι ποὺ κοιτοῦσα,
δρόμο νύκτωρ, ἕνα στρατὶ,
εἶδα φάντασμα νὰ ρίχνῃ
τὰ φτερούγια του στὴ γῆ,

σὰν δλόλευκο πουλάκι
ποὺ ἀγναντεύει τὴ φωνὴν
μὲ τραγοῦδιον, μὲ τὰ γέλια
καὶ μὲ στόμα γὰ φιλιὰ . . .

Στὰ μικρὰ νὰ του χέρισ
λύρα κράταγε χρυσή,
καὶ τὰ μάτια ποὺ κοιτοῦσαν
ἔλεγαν πὼς εἶσαν αὐ . . .

Σὰν τὸ ἀρώτησα ἀπὸ φόβο,
τί εἶναι ; τί ἔχει μυστικὸ ;
μοῦ εἶπεν, ἔρημη δικιάτη,
εἶμαι τὸ ἰδανικόν.

Τρέχοντες γιὰ νὰ τὸ σφίξω
στὴν κρῦξ μου τὴν ἀγκαλιά,
εἶδα τ' ἄστρα νὰ θρμπώνουν
καὶ τὰ σύννεφα πυρὰ,
σὰν νὰ δείχνανε τῆς νύκτας
πὼς ἡ αὐγὴ τὰ χαιρετᾷ ;
σὰν νὰ λέγανε ν' ἀρχίσουν
τὰ τραγοῦδιον τὰ πουλιά.

Μὲ τὸ ἀγέρα τὴν τρεχάλα,
πρὶν δλότελῃ χαθῆ,
τὴ λιλιά του ἀκούω νὰ φεύγῃ
μικρὰ ἀπὸ τὴ γῆ . . .

ΧΡΙΣΤΟΣ ΙΕΡΟ-ΓΙΑΝΝΗΣ

≡ ΤΟ ΠΕΡΔΙΚΟΝΕΡΟ ≡

Καθόμουνα στὸ δίστρατο ἀπάνω στὸ βουνό,
στὸ γῦρο μᾶς μικρῆς σπηλιᾶς, ποὺ μέσα δροσοστάζει
γιὰ τᾶκακα τὰ πλάσματα νεράκι δροσερό
ἐκεῖ πλάσμα φαρμακερὸ ποτὲ δὲν πλησιάζει.

Ἐκατσα νὰ ξεκουραστῶ κ' ἦταν τοῦ ἡλίου γέμμα
κ' ἄκουσα μὲν ἀνάσα—δροσόλουστη χαρά !
Ἄχ ! νάμουνα κ' ἐγὼ πουλὶ ν' ἀνέβαινα στὸ ρέμα,
νὰ πιῶ νερὸ—γλυκὸ νερὸ—ἀνεπίπτη χαρά !

Π. ΚΟΡΝΑΡΟΣ

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΔΗ

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΓΙΩΡΓΗ

[Συνέχεια από τὸ προηγούμενο]

—Τι λές, χανοῦμ—ἐφέντη; (τῆς ἀπάντησε ἡ Καϊμακάμια, ποῦ δὲν εἶταν Κονιτσιώτισσα, καὶ δὲν πίστευε στὰ Χριστιανικὰ ἀγιωτικά). Πὼς εἶναι δυνατὸ νὰ κἀνῃ τὸ παιδί μου καλὰ τὸ διάβασμα ἐνὸς Παπα—γκισούρη;

—"Ἄκου με, χανοῦμ—ἐφέντη! (Τῆς εἶπε πάλε ἐκείνη). "Ἄν θέλῃς νὰ γένῃ τὸ παιδί σου καλὰ, νὰ πάρῃς τὸν Παπᾶ νὰ τὸ διαβάσῃ.

Πέρασαν μέρες, βδομάδες, ἴσως καὶ μῆνες καὶ τὸ παιδί τῆς Καϊμακάμιας ὄχι μόνον δὲν γέγονταν καλὰ, ἀλλὰ καὶ χειρότερον. Τότε στὴν ἀπελπισία τῆς κρυφὰ ἀπὸ τὸν ἄντρα τῆς, προκάλεσε τὸν Παπᾶ—Γιώργη καὶ τὸ διάβασε. Τὸ ἄρρωστο παιδί—παιδί δέκα χρόνων παλληκαράκι—ἀιστάνθηκε ἔναν ἐσωτερικὸν κλονισμό στὴν ἐμπράσιον τοῦ Παπα καὶ στέ; προρυλάζες, ποῦ μεταχειρίστηκε ἡ μητέρα του γιὰ νὰ μὴ κρυφάσῃ τὸν νύχτα στὸ διαμέρισμά της, καὶ ἄρχισε νὰ τρέμῃ. Ὁ Παπᾶ—Γιώργη τὸ καθουσίασε, τοῦ διάβασε τὴν παράκληση, τὸ θυμιάτισε μὲ μουσκολίβανο καὶ φεύγοντας εἶπε στὴν Καϊμακάμια:

—"Ἦ δύναμη τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι ἡ δική μου, τοῦ ἀναξίου ἀμαρτολοῦ, θὰ κἀνῃ τὸ παιδί σου καλὰ!

Καὶ καθὼς τὸ εἶπε ὁ Παπᾶς καὶ ἔγεινε! Ἄπο ἐκείνη τὴν βραδεὶά κόπηκε ἡ ὀθρὴν τοῦ παιδιοῦ καὶ ἔγεινε καλὰ!

"Ἐμαθε καὶ ὁ Καϊμακάμης τὴν αἰτία πὼς ἔγεινε καλὰ τὸ παιδί του, καὶ ἂν καὶ φανατικὸς μουσουλμῆνος—γιατὶ δὲν εἶταν Κονιτσιώτης—καὶ δὲν ἀγαποῦσε τοὺς Χριστιανούς, φώναζε τὸν Παπᾶ—Γιώργη κρυφὰ, τῷ δῶκε δέκα λίρες κέρσασμα καὶ τοῦ εἶπε νὰ διαβάξῃ ἐλεύθερα στὰ τούρκικα τὰ σπῖτια, ἀλλὰ μὲ προσοχὴ νὰ μὴν τὸ μάθῃ ἡ Ἀστυνομία ἢ κἀνένας χαριές, γιατί τότε, ὡς καϊμακάμης θὰ εἶταν ὑποχρεωμένος νὰ τὸν καταδιώξῃ.

"Ἄλλ' «οὐδὲν κρυπτόν ὁ μὴ φανερόν γενήσεται». Τὰ λάδια τὰ πολλά, τὰ κηρία καὶ τῆς χονδρὸς λαμπάδες, ποῦ πῆγαινε ὁ Παπᾶ—Γιώργης στὴν ἐκκλησιά, χωρὶς νὰ φανερόνῃ ἀπὸ ποῦ στέλλονταν, καὶ γιατί ἔκρυβε τὰ δνόματα ἐκεινῶν ποῦ τᾶ πτελναν, ἔδωκαν τὴν ὑπόνοια στοὺς ἄλλους παπαδες, καὶ στοὺς ἐφοροεπιτρόπους τῆς Ἐκκλησίας ὅτι ὁ Παπᾶ—Γιώργης βρῖσκονταν σὲ σχέσεις μὲ τουρκόσπιτα καὶ τοὺς διάβαζε παράκλησες, καὶ ἂν ὄχι ἀπὸ κακία, ἔπροσπε ἀπὸ καθῆκον νὰ καταγγείλουν τὸ πρᾶγμα στὸν Μητροπολίτη.

Ὁ Μητροπολίτης, μὴ ὄντας ἐντόπιος, μὴ ζυμωμένος μὲ τὰ ἦθη τοῦ τόπου, καὶ λίγα μόνον χρόνια ἐθροισμένος στὴν Κόνιτσα, δὲν εἶχε τὴν ἀπαιτούμενη ἀντίληψη, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο. ἂν καὶ κατὰ τ' ἄλλα εἶταν ἱκανὸς ἱεράρχης, καὶ ἅμα τοῦ καταγγέλληκε ὅτι ὁ Παπᾶ—Γιώργης διάβαζε παράκλησες στὰ τουρκόσπιτα, «σταύρωσον! σταύρωσον!» τὸν ἔκανε ἀργὸν «πάσης ἱεροπραξίας» ἐπ' ἀόριστο!

Ἀστροπέλεκας ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ Παπα—Γιώργη ἡ ἀδικη αὐτὴ καταδίκη καὶ θέλησε νὰ δικαιολογηθῇ στὸν

Μητροπολίτη ἀλλὰ ποῦ νὰ τὸν ἀκούσῃ ἐκεῖνος! Εἶχε γένει ἠθρῖο!

Ὁ Παπᾶ—Γιώργης εἶταν καλὸς Χριστιανὸς καὶ ἐδόμεινε μὲ χριστιανικὴ ὑπομονή, τὴν ἀδικία, ποῦ τῷ κανε ὁ Μητροπολίτης, ἀλλ' ἡ καταδίκη του ἀναστάτωσε τὴν Χριστιανικὴ Κοινότητα ἐναντίον του, καὶ ἐνῶ, λίγα χρόνια πρὶν, ὅλοι οἱ παπαδες τῆς Κόνιτσας διάβαζαν στὰ τούρκικα τὰ σπῖτια, τώρα βρέθηκε νὰ θεωρηθῇ αὐτὸ μεγάλη καὶ ἀσυγχώρητη ἁμαρτία εἰς βάρος τοῦ Παπα—Γιώργη!

Ἡ μεγάλη καὶ ἀσυγχώρητη ἁμαρτία τοῦ Παπα—Γιώργη, ἀπὸ λίγο—λίγο, ἄρχισε νὰ μεγαλόνῃ, νὰ μεγαλόνῃ, σὺν τὴν φείσα τοῦ Πατριανοῦ, ποῦ δὲν τὴν χωροῦσε οὔτε τὸ σπῖτι, καὶ ἔλεγαν ὁ Κόσμος κρυφὰ, γιὰ νὰ μὴ τοὺς ἀκούσουν οἱ Τούρκοι.

—Διάβαζε εὐχές καὶ παράκλησες στὰ τούρκικα τὰ σπῖτια! Ἄκους ἐκεῖ ὁ τραγογένης!

—Δὲ εἶν' αὐτὸ μονάχα, ἀλλὰ πηγαίνει καὶ διαβάξει στὰ τζαμιά...

—Ἐγὼ ἔξω ὅτι μνημόνευε καὶ δνόματα Φατιμά, Χαντιζέ, Νεφθιέ, Ναϊλέ, ὅλες τῆς τούρκισσες τῆς Κόνιτσας στὴν προκομιδὴ! καὶ εὔχονταν μέσα στὴν ἐκκλησιά «ἐπὶ ὕψους καὶ ἀφρέσεως τῶν ἁμαρτιῶν» τῶν ἀλλοπίστον!...

—Ὅλα ἐκεῖνα τὰ πολλά κηρία, καὶ ὅλες ἐκεῖνες οἱ μεγάλες λαμπάδες στὴν ἐκκλησιά, ποῦ θέλουν χρόνια νὰ κἀν, εἶναι τούρκικα τάμια!

—Τὶ ἀνακατεύονται οἱ Τούρκοι στὰ δικὰ μας τ' ἀγιωτικά, καὶ τὰ θρησκευτικά; Ἄν ἀναγνωρίζουν τὴν θρησκεία μας ὡς ἀν' ἄτερη ἀπ' τὴν δική του, ἂς γένουν Χριστιανοί, ὅπως εἶταν οἱ παπποῦδες τους μὴ φορὰ καὶ ἕναν καιρὸ!

—Τὸν ἀθεόφοβο! Ἄκους νὰ μᾶς κἀνῃ τὴν ἐκκλησιὰ μισοτούρκικη;

—Χωρὶς ἄλλο κἀνὲν καὶ τὸν κατάσκοπο στοὺς Χριστιανούς!

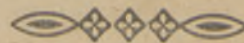
Μὴν μπορῶντας πλεῖα ὁ Παπᾶ—Γιώργης νὰ δικαιολογηθῇ, δὲν εἰδοσκε ἔλεος στὴν συνειδητὴ κἀνενὸς Χριστιανοῦ. Ὡς τότε ζοῦσε τὸ σπῖτι του ἀπὸ τὴν ἐφημερία του, καὶ μὲ τὸ πετραχίλι του, καὶ τώρα τᾶ κανε καὶ τὰ δυό! Ἐχανε οὔτε πλεῖότερο, οὔτε λιγότερο, τὸ σπῖτι ἀπὸ τὸ στόμα του! Τὶ νὰ γένει; Τὶ νὰ κἀνῃ; Ποῦ νὰ πῇ νὰ πῇ τὴν δυστυχία του; Μόνον στὸ Πατριαρχεῖο μποροῦσε νὰ κλαυτῇ καὶ νὰ βοῇ τὸ δικιο του, ἀλλὰ δὲν εἶταν τόσο εὔκολο νὰ πῇ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα στὸ Πατριαρχεῖο, στὴν Πόλη! Ἄλλὰ καὶ ἂν μποροῦσε νὰ πῇ, θὰ κιαδεχονταν νὰ τὸν ἀκούσῃ ὁ Πατριάρχης, ἢ νὰ διαβάτῃ τὴν ἀναφορὰ του; Κι' ἔκανε ὑπομονή!

—«Ὁ ὑπομείνας σωθήσεται», ἔλεγε μέσα του, ψιθυρίζοντας τὴν εὐαγγελικὴν ῥῆση, καὶ εἶχε τὴν ἐλπίδα στὸν Θεὸ καὶ στὸ δικιο του.

Πὼς ζοῦσε ὁ Παπᾶ—Γιώργης ἀπὸ τὴν ἡμέρα, ποῦ τοῦ ἀφαίρεσε τὸ πετραχίλι ὁ Μητροπολίτης; Ἐνας Θεὸς τῶς εἶπε! Καὶ τὸ χειρότερο ποῦ εἶταν ἀναγκαζμένος νὰ πονῆ καὶ νὰ μὴν λέγῃ τί τὸν πονεῖ καὶ ποῦ τὸν πονεῖ. «Ἄν σὲ τσακώσῃ ὁ Κατῆς, ποῦ θὰ πῆ; νὰ κρηθῆς;» σοῦ λέει ὁ λόγος. Ἄν μάθαιναν οἱ Τούρκοι τὴν τιμωρία τος, καὶ μάλιστα ὁ Καϊμακάμης, ποῦ εἶχε ὅλη τὴν δύναμη τῆς Ἐξουσίας στὰ χεῖρα του, θὰ τᾶ κε ἄτημα ὁ Δεσπότης μὲ τὴν Τούρκικη Διοίκηση... Δὲν θὰ τοῦ ἔλεγε ἡ Διοίκηση;

—«Γιατὶ ἔκανες ἀργὸν τὸν Παπᾶ—Γιώργη;»

[Ἐξεί δυνέξια]

RÉNOU ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Ο ΟΜΟΡΦΟΣ ΜΟΥΓΓΟΣ

Κι ναίς δὲν ἤξερε πῶς εἶχε βρεθῆ στὸ χωριὸ ὁ ὁμορφος μουγγός. Πότε, ποῦ καὶ ἀπὸ ποιοῦς γεννήθηκε ὁ δόλος ἦταν ἄγνωστο. Κι' ὅμως πολλὰ ψιθυρίζονταν γι' αὐτὸν ἀπὸ τὰ γραϊδιὰ, πρὸ ζητούν πάντ' νὰ θροῦν τίποτε τὸ πρῶξενο γιὰ νὰ ἐκνοποιήσουν τὴν ἀχόρταχη περιέργειά τους. Ἀλλες ἐλέγαν πῶς εἶχε γεννηθῆ ἀπὸ πλούσιους γονεῖς, μὲ ἐπειδὴ ἦταν μουγγός τὸν ἐδίωξαν γιὰ πάντ'. Κι' ἄλλες πάλι λέγαν πῶς ἦταν νόθος κι' ἡ μάνα του τὸν ἔρριξε στὸ ποτάμι γιὰ νὰ τὸν ἐξαρκνήσει. Καὶ μὲ πεισιτικότητα ἐξακολουθοῦσαν :

— Μὰ μόλις, γυιέ μου, σχίσθηκε ἡ θάλασσα στὰ δυὸ γὰ νὰ τὸν ἀποδεχθῆ νά ! καὶ μιὰ πινώρη κοπέλλα φανερώθηκε ἀπ' τὰ νερά καὶ τὸν πήρε στὴν ἀγκαλιά της. Καὶ τὸν κατέβασε στὰ πλάτια της τὰ δόλορσιν μὲ τὸ μεγάλο κρῆλο θόλο καὶ τὸ ἀνέτρεψε τὸ ὁμορφο παιδί ! μὲ κάθε εἶδος φροντίδα, γι' αὐτό, γυιέ μου, εἶναι κι' ἔτσι ὁμορφος καὶ κρινοζυμωμένος καὶ γλαζοζαίματος καὶ κοκκινοχειλῆς.

Μὰ ἡ ἀσπλαχνῆ νεράϊδα τοῦ πήρε τὴ φωνή. Τοῦ τὴν πήρε γιὰτὶ τὰ νεράϊδένια της τραγοῦδιὰ, πρὸ μάγευαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς τραβοῦσαν πρὸς αὐτήν, δὲν ἔπρεπε νὰ νὰ λέη, γιὰτὶ πρὸ ξέρεις ; . . . μπορούσε, γυιέ μου, νὰ της ἔφρευε καὶ καμμιά φορὰ καὶ ἔτσι θὰ μάθαινε ὁ κόσμος τὰ τραγοῦδιὰ τὰ ὑπεράνθρωπα. Μὰ τὴν ἀκοή του δὲν τοῦ τὴν πήρε γιὰ νὰ τὴν ἀκοίη, γιὰ νὰ μπορῆ νὰ αἰσθάνεται τὴ γλύκη τοῦ τραγοῦδιου της, κι' ἔτσι νὰ τὸν ἔχη πάντ' μαζί της. Γιατὶ τὸν ἀγαποῦσε τὸν ὁμορφο μουγγό, ἡ νεράϊδα !
 • Μὰ ἔιν πρωτὶ τὴν ἀκολούθησε σιγὰ — σιγὰ κι' ἔμειθε τὸν τρόπο πρὸς αὐτὴν τὸ πλάτι της. Καὶ τὴν ἄλλη τὸ πρωτὶ νὰ σε καὶ της φεύγει ! Κι' ἔτσι φανερώθηκε ἔδω δίχως νὰ μπορῆ νὰ μιλή, μὰ ἀκούει ὅμως, — πρᾶμμα πρὸς δὲν συμβαίνει στοὺς ἄλλους μουγγούς — καὶ τὰ τραγοῦδιὰ πρὸς ἐβγαίνανε ἀπ' τὰ χεῖλη της ποταμένις νεράϊδας, μὴ μπορώντες μὲ λόγιζ νὰ τὰ τραγοῦδήσει, ἤρε κείνη τὴ φλογέρα πρὸς κρετάει καὶ τονίζε: μὲ τὸν ἀπλό της τὸν ἦχο τοὺς νεράϊδένιους σκοπούς, μαγεύοντας ἔτσι καθένη πρὸς θὰ τὸν ἀκοῦση.

• Ἔτσι ἐλέγαν τὰ γραϊδιὰ γιὰ τὸν ὁμορφο μουγγό. Γιατὶ ἦταν ὁμορφος ἀληθινά. Εἶχε μέτριον ἀνάστημα κι' εἶχε μὲ κρινὰ ζυμωμένο τὸ σῶμα, κι' εἶχε δυὸ ρόδα ἀνογμένον στὰ μάγουλα, κι' εἶχε δυὸ κοράλια στὰ χεῖλη καὶ μιὰ μύτη διάφανη, λές, καὶ φυλνιτσένια. Μόνο τὰ μάτια του εἶχαν κατὶ τὸ ξωτικό. Ἦταν κατάμυρκα, μεγάλα καὶ λαμπρὰ σὰ φωτισμένα ἀπὸ κάποιο ἀπόκοσμο φῶς. Καὶ τὰ μαλλιά του, μαύρα κι' αὐτά, ἐπέφταν μὲ μπουκιές ἀπ' τὸ ὄρατό του κεφάλι.

• Μὰ κι' ἀπ' τὸ μοῦτρό του πρὸ ὁμορφο ἦταν τοῦ μουγγ-

γοῦ τὸ τραγοῦδι μὲ τὴ φλογέρα. Τὶ ἦταν ἐκεῖνο ! Λὲς κι' ἔρχόνταν κι' αὐτὸ μακρυάθε ἀπὸ μιὰ ἀπόκοσμη σφαίρα, πρὸς τραγοῦδοσαν μαζί ὄλου τ' οὐρανοῦ τ' ἀγγελούδι. Λὲς κι' ἡ φλογέρα του ἦταν κατὶ τὸ θεϊκὸ καὶ μιὰ πνοή του ἀρκοῦσε νὰ της φυσήξῃ γιὰ νὰ γεμίσῃ μὲ μελωδίες τ' ἀγέρ: . . .

Καὶ τὸν ἀκούον τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ καὶ, σὰν κάποιε μυστικὴ δύναμη νὰ τὰ τραβοῦσε, ἐτρέχανε πρὸς τὸν ὁμορφο μουγγό καὶ τοῦ χάιδευαν τὰ μπουκλωτὰ μαλλιά. Καὶ τὸν ἀκούον καὶ οἱ γράδες μιννάδες καὶ ἠθελαν νὰ τὰ ἐμποδίσουν, μὰ δὲν μπορούσαν καὶ αὐτές, γιὰτὶ κατὶ τὸ ὑπεράνθρωπο τίς ἐμπόδιζε. Καὶ τὸν ἀκούον κι' οἱ γέροντες χωρικοὶ καὶ τὸ σομπούκι ἐπέφτε ἀπὸ τὸ στόμα των κι' ἐθάνανε τὸ χέρ: πίσω ἀπὸ αὐφτὶ καὶ, σὰν τελείωνε τὸ δίπλωναν μὲ δύναμη, λὲς κι' ἠθελαν νὰ κλείσουν μέσα στὸ κεφάλι των ὀλη τὴν ἀπόκοσμη ἀρμονία.

Μὰ ἐκεῖνος δὲν ἔμεινε πάντ' στὸ χωριό. Ἐκῆθη: δυὸ μέρες κι' ὕστερα ἔφρευε πρὸς τὰ θουνά κι' ἐλείπε ἄλλες τόσες, κι' ἐγύριζε.

Γιατὶ τὸν ἀγαποῦσαν ὀλα στὰ θουνά. Ἦταν τ' ἀγαπημένο των παιδί.

Κάθε πρὸς ἀπὸ μακρυὰ ἀντιλαλοῦσε ἡ ὁμορφῆ φλογέρα του ἐπύανε τὸ πθητικὸ τους τραγοῦδι τήθδενι κι' ἐψιθυρίζανε γλυκὰ-γλυκὰ χαρούμενα ἀνημεταξύ τους :

— Ἐρχεται ! !

— Ἐρχεται ! ἔλεγε χαρούμενο καὶ τᾶγεράκι φιλώντας τὰ φύλλα των δεντρῶν.

— Ἐρχεται ! ἐψιθύριζε κι' ἡ καλαμιά γέρνοντας τὸ λυγερὸ σῶμα πρὸς τὸ ποτάμι.

— Ἐρχεται ! ἀπντοῦσε καὶ τὸ φειδωτὸ ποτάμι.

Κι' ἡ φύση ὀλη μὲ μιὰ λαλιά γλυκὰ ἐψιθύριζε :

— Ἐρχεται ! νάτος !

Ἔτσι χαρούμενη γοργοκυλοῦσε ἡ ζωὴ τοῦ ὁμορφου μουγγοῦ. Κι' ἦταν πάντ' εὐχарιστημένος. Καὶ τὸ ἀπόκοσμο φῶς πάντ' ἔλαμπε στὰ μεγάλα του μαύρα μάτια.

Μὰ ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἦρθε στὸ χωριὸ κάποιος ἀγριος σταθμάρης, σταλμένος ἀπὸ τὴν Πολιτεία, γιὰ νὰ φκιρέσῃ τὴ φλογέρα ἀπὸ κάποιο τρελλὸ «ὅστις διατράσσε τὴν δημοσίαν τάξιν».

Καὶ πρᾶγμα: ἔλε σὲ δυὸ στρατιῶτες τοῦ σταθμοῦ μόλις τὸν ἀκούσαν νὰ χυμῆσουν νὰ τοῦ τὴν πάρουν.

Κι' ἔτσι πρᾶγμα: κατὰ συνέθη.

Ὁ μουγγός μὲς ἔλειπε τώρα καὶ δυὸ μέρες στὸ μακρινὸ του περίπτεο καὶ περιμενόταν ἀπόψε νὰ κατεθῆ στὸ χωριό.

Θάταν δρᾶδου, στᾶς ἔντεκα καὶ ὄλοι σχεδὸν οἱ χωρικοὶ ἀναπύονταν στὴν ἀγκαλιά του Μορφέα.

Ἐάφου μακρυάθε ἀντήχησε τὸ τραγοῦδι της φλογέρας.

Ὁ ἀστυνόμος τᾶκουσε κι' ἔμεινε στὴν ἀρχὴ σὰν ἀποσβλωμένος. Καὶ ἐ αὐτὸ ἦταν μαγεψ ! Δὲν ἤξερε τί νὰ κάμη. Κατὶ τὸν ἐμπόδιζε νὰ διχτάξῃ τοὺς στρατιῶτες του νὰ τοῦ πάρουν τὴ φλογέρα . . . Μὰ γλήγορα ἡ περηφάνια ἐσκότωσε μέσα του κάθε δισταχμό.

—'Ακουσ, κλέ. εκεί κοτζάμ αστυνόμος να μὴ μπορῆ νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει. Καὶ ὕστερα τί ἄλλο τοῦμενε πρὰ νὰ πνιγῆ :

—Επιζῆ μιὰ σφυριά.

Οἱ στρατιῶτες ἔτρεξαν κοντά του γιὰτι κ' αὐτοὶ τοὺς εἶχε ξυπνήσει: τὸ λάληλα τῆς φλογέρας.

—Γιάννη, Κώστα ἐμπρός! Τὸν ἀκοῦτε; . . . Αὐτὸς εἶναι! . . . Τρέξτε, θὰ τὸν ὀρῆτε, θὰ πάρετε τὴ φλογέρα του καὶ θὰ μοῦ τὴ φέρετε ἐδῶ . . . Ἀκοῦστε, ὄρε γάχληδες, πῶς κἀνετε ἔτσι :

—Μά . . .

—Τί μὰ καὶ ξεριά. Ἐμπρός! Διατάσσω!

Καὶ οἱ στρατιῶτες, ἀθελά τους, ἐξεκίνησαν γιὰ νὰ ἐκπληρώσουν τὴν διαταγή.

Μὰ ὅσο ἐπληθαίναν τόσο καὶ κᾶτι τοὺς ἐμπόδιζε νὰ τὸ κάμουν. Κᾶτι τοὺς ἔδενε. Μὰ ἔπειτα κ' αὐτοὶ μὴ θέλοντες μὲ τὴν ἀνημποριά τους νὰ ντροπιάσουν τὴ στρατιωτικὴ των υπόληψη, (ὡ κατ'επιμέλειαν υπόληψη!) ἐκρυφτήκανε πίσω ἀπὸ δυὸ θάμνους καὶ τὴν ὄρα πού περνοῦσε ὁ ὄμορφος μουγγὸς χύμηξαν νὰ τοῦ τὴν ἀρπάξουν . . .

Μιὰ σπικραχτικὴ κραυγὴ ἐγένεισε τᾶγέρι καὶ τίποτ' ἄλλο . . .

Οἱ στρατιῶτες, χωρὶς νὰ θέλουν νὰ ἴδουν τί γίνηκε ἀπὸ πίσω τους, ἔτρεξαν νὰ παρκαδώσουν τὴ φλογέρα στὸ σταθμάρχη.

Μὰ ὁ μουγγὸς μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι τοὺς ἀκολούθησε κ' ἐστάθηκε σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ σταθμὸ μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς θὰ τὸν σπληχνίζονταν καὶ θὰ τοῦδιναν τᾶγαπημένο ὄργανο . . . Κι' ἦταν θλιμμένο τὸ πρόσωπό του, καὶ τὰ δυὸ κεράλια στὰ χεῖλη του μονομιᾶς ἀντικαταστάθηκαν, ἀπὸ κάποιο ἄορατο, λές, χέρι, μὲ δυὸ μανεξέδες, καὶ τὰ ῥόδα τοῦ προσώπου του κιτρινίσανε, καὶ ἡ λάμψη ἢ ἀπόκοσμη ἔφυγε ἀπὸ τὰ μάτια του, δυὸ δάκρυα τὰ γεμίσανε κ' ἕνας μυχθὸς τὰ στεφάνωσε κύκλος . . .

Οἱ στρατιῶτες ἀνέδηναν ἀπάνω :

—Νάν τῆνε, κύρ σταθμάρχη, τοῦ τὴν πήραμε!

Κι' ὁ σταθμάρχης θλιμμένος τὴν ἐπῆρε στὰ χέρι, τὴν ἐκούταξε καλὰ, τὴν ἐπεξεργάσθηκε κᾶμπουσο κ' ὕστερα τὴν ἐπέταξε μὲ ὄρμη ἀπὸ τὸ πρᾶθυρο :

—Διαιολεμένη! . . .

Μιὰ κραυγὴ πόνου μὲ καὶ χραῖς ἔσχισε καὶ πάλι τᾶγέρι.

Τί ἦταν : Τρέξανε ὁ σταθμάρχης κ' οἱ χωροφύλακες στὸ πρᾶθυρο κ' εἶδαν στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ τὸ μουγγὸ μὲ τὰ δυὸ χέρι, στὰ κεφάλι, ἀπ' ὅπου ἔτρεχε ἕνα ποταμάκι αἶμα καὶ τὴ φλογέρα κάτω αἰματωμένη . . . Τὸν εἶχε κτυπήσει . . . Ἴσως καὶ σκοτώσει . . . Ἐδάκρυσαν οἱ χωροφύλακες κ' ὁ σταθμάρχης καὶ μὲ πλακωμένη τὴν καρδιά ἐκλείσαν τὸ πρᾶθυρο. Κι' ἐπῆγαν νὰ κοιμηθοῦν.

Μὰ ὁ ὄμορφος μουγγὸς ἐσηκώθηκε, ἐπῆρε τὴ φλογέρα του κ' ἐβάδιζε πάλι πρὸς τὰ βουνά!

Κι' ἦταν θλιμμένο τὸ τραγούδι του καὶ πονεμένο, πού ἐξέσχιζε τὴν καρδιά. Λές κ' ἦταν τὸ στερνὸ χαιρέτισμά του στὴ ζωὴ . . . Λές κ' ἦταν μοιρολόι . . .

Καὶ τὸ κατάλαβαν τᾶθρονάκια τὸ τῆθελε νὰ πῆ τὸ θλιμμένο του τραγούδι καὶ ξύπνησαν γοργὰ καὶ μὲ δακρυσιμένα τὰ μάτια ἐψιθύρισαν ἀνχημεταξύ τους :

—Πεθίνει! !

—Πεθίνει! ἔλεγε καὶ τᾶγέρι: θλιμμένο φιλώντας τὰ φύλλα τῶν δεντρῶν.

—Πεθίνει! ἐψιθύριζαν κ' οἱ καλχημῆς γέρνοντας τὸ λυγερὸ σῶμα πρὸς τὸ ποταμάκι.

—Πεθίνει! ἀπντοῦσε καὶ τὸ φειδωτὸ ποτάμι.

Κι' ἡ φύση ἔβη μὲ μιὰ λαλιὰ θλιμμένη ἐψιθύριζε :

—Πεθίνει! ! . . .

Καὶ ὁ μουγγὸς, ἐξασθενημένος πιά, μόλις διατοῦμενος στὰ πόδια του, ἐπληθαίνε στὸ ποτάμι, ἀγκάλιασε τὴ φλογέρα του κ' ἔπεσε μέσα . . .

Τὰ νερὰ ἐσχιθήκανε γιὰ νὰ δεχτοῦνε τὸ ὄμορφο κορμί, κ' ὕστερα πάλι ἐκνᾶκλεισαν πάνωθ' αὐτοῦ.

Δυὸ τρεῖς κύκλοι ἐσηκωσθήκανε στὸ νερὸ πού ὀλοῦνε ἐμικρύνονταν, ἴσπερα ἡσυχία καὶ γαλήνη. Τίποτ' ἄλλο . . .

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ χωρικοὶ ἀκολουθώντας τὸ αἶμα φτάξανε στὸ ποτάμι, πού ἔπυε πρὸς τὸ κόκκινο ἀὶμάκι, κ' ἐκτάλαβαν πῶς ἔπεσε ἐκεῖ.

Λύπη μὲ καὶ χραῖ τοὺς κατέλαβε.

Καὶ τὰ γράβιδα ἔλεγαν πάλι :

—Ἐξ ἀπντος, γυιέ μου, στῆς νεράιδας θὰ πῆγε πέφτοντας. Μὰ νὰ ἴδομε θὰ μπορέση νὰ τοῦ ἐκνᾶδώσῃ τὴ ζωὴ :

Κι' ἀπὸ τότε ξεχάστηκε ὁ ὄμορφος μουγγὸς.

◀◻◻▶ ΠΑΥΣΤΕ! . . . ◻◻▶

Θάλασσα, παῦσε σι' ἀκρογαλι

νὰ κτυπᾶς

καὶ σὺ βορριά τὰ δέντρα.

Παῦστε ἀηδόνια τὴ γλυκολαλιὰ

λουλούδια νὰ ἀνθῆγε

καὶ σεῖς πουλιὰ στὶς λυγασιῆς

νὰ χτίζετε φωλιές.

Ὁ κόσμος ὅλος ἄς νεκρωθῆ!

Κανεῖς μὴν τὸν θρηνήση,

ἀφοῦ κανεῖς δὲ βοίσκειται

στὸν κόσμο ν' ἀγαπήση

μὲ τὴν ἀγάπη κείνη—κεῖ,

τὴ θεϊκή,

μὲ τὴν ἀγάπη τῶν ἀρχαίων,

πούταν θρησκεία ἀληθινή

καὶ ὄχι ψευτιῆς χαμένων.

HANS W

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

Ετησία συνδρομή Δο. 25
Εξάμηνη » » 12.50

Επιστολές, και βιβλία πρέπει
να στέλνονται: ΜΑΝΩΛΗΝ ΚΡΙΑΡΑΝ

Συμβολαιογράφου Γλάφυ Χανιά

Οί συνδρομητές από διαχειριστή

Πολ. Κεζλῶ, ὄψ. Κήπου. — Χανιά

Κ. Β. ΦΩΤΑΚΗ

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΩΔΕΙΟ

Στὸ κουρείο τοῦ Γιάννη Βόδα τις καθημερινὲς ἀκούγονταν πικρὸ μὲν κιθάρας, μιντολίνο, μιντόλως. Ἐπικίε περίφημο μιντολίνο ὁ Βόδας κ' εἶχε σχέσεις φιλικῆς με πολλοὺς πικρῆς, ποὺ τὸν ἐπισκέπτονταν, — ὅντας σχολούσανε ἀπ' τὴ δουλειά τους, ξεκρεμούσανε ἀπ' τὸν τοῖχο τὰ ὄργανα καὶ πίκζανε . . . πίκζανε ἡμίσει του. Ἔτσι ἔλ' ἡ γειτονιά ἐκεῖ εἶχε τὴ μουσική της. Εἶχε ὁ Βόδας γίνε ἀντικείμενο θυμωσμοῦ στὶς δεσποινίδες καὶ στὰ δουλικά, ποὺ ἀνοίγονταν τ' ἀντικρινὰ παράθυρα κορτάριζαν με τοὺς μουσικούς τοῦ κουρείου — «τοῦ μικροῦ Ὁδείου» ὅπως τὸ λέγανε.

Ἀντίκρυ ἀπ' τὸ κουρείο κοιτοκοῦσε ὁ δάσκαλος Σακελλάριος με τὰ δύο του κορίτσια, ἕνας νευρασθενικός ἀνθρωπος, κινρινιάρης, ἀσθηρὸς στὸν χαρκατήρα, με μιὰ πικρὸ γυροῦ ρεπούμπλικ, γεμάτη λεκέδες, χωμένη ἴσα με τ' αὐτιά του. Ὅσο ἀκούγε τὴ μουσική καὶ κάποτε τραγουδάει της ἐπαχῆς πεταχτά, θύμωνε μες στὸ γραφεῖό του, ἐσχίζε τὴν ἐφημερίδα, ποὺ διδάχζε, ἀνγκάτωνε τὰ βιβλία του . . . Τόσον κικρὸ ζητοῦσε ἕνα ἡσυχά σπῆτι νὰ νοικιάσει, γιὰ τὰ κορίτσια του, ἐν' ἀσθηρὸ περιβάλλον. Μὰ ποὺ νὰ φαντασθεῖ, πὼς ἀπ' τὸ ἀντικρινὸ κουρείο [ὅτι νάδρισκε τὸν μπελά του. Ἐν' κουρείο μέσα ἤξερε, πὼς καθένος πηγαίνει νὰ κόψει τὰ μαλλιά του, νὰ ξυρισθεῖ, νὰ πληρώσει καὶ νὰ φύγει ἡσυχά. Ὁ κρότος τοῦ ψαλλιδιοῦ, ἢ τοῦ ξυραφιοῦ τὸ σύριμο πάνου ἀπὸ δέριμα, μερικὰ λόγια ποὺ ὁ πελάτης θάλεγε με τὸν ὑπάλληλο τοῦ κουρείου, εἶτανε ἡ συνειθισμένη κατάσταση κάθε κουρείου, ἡσυχία κ' εἰρηνική. Ἐντούτοις τοῦ Βόδα τὸ κουρείο ἔκανε ἐσχίρεση ἀπ' τὰ ἄλλα. Ἐκεῖ μέσα μιζέθονταν κάτι φάτσες, ἀπὸ κείνες ποὺ ὁ Σακελλάριος δὲν ἤθελε νὰ βλέπει στὴ γειτονιά του, κκοφτικιμένες, φρεσκοξυρισμένες, χτένισμα της ὄρας, μου-

E. DE AMICIS

Η ΜΑΝΝΑ ΜΟΥ

Ὁ Χρόνος ποὺ κατακυλῶ τὴν διοργάνω δὲ σβύνει κα' οὔτε τὰ δάκρυα μαζί κα' ἡ λύπη τὴν ἀλλάζει ἡ μάνα μου τὰ ἐξήντά της τὰ χρόνια πιά ἀφήνει καὶ ὅσο πρὸ τὴν ἑθῶ, πῆ' ὁμορφὴ μου φαντάζει.

Δὲν ἔχει ἕνα χαμόγελο, μιὰ κίνηση, ἕνα τόνο, βλέμμα ποὺ νὰ μὴ φτάνη γλυκὰ μες στὴν καρδιά θάθελα, στὴν ἀλήθεια, ζωγράφος νάμουν μόνο! Θάθελα ὅλη τὴ ζωὴ γιὰ μιὰ της ζωογραφιά!

Θάθελα νὰ τὴν κάμω ἄμα τὸ μούτρο γέροντα κα' ἐγὼ φιλάει ἀφήνω εἰς τὰ λευκὰ μαλλιά της ἢ ὅταν ὄντας ἄρωστη μαζί καὶ κουρασμένη κρύβει ὄλο τὸν πόνο της εἰς τὰ χαμόγελά της.

Κι' ὅμως ἀν μιὰ εὐκοῦλα μου ἔρτανε στὰ οὐράνια ἀπ' τὸ Οὐρβίνο δὲ θάλεγα νά'ρθη στὸ Παραέλο νὰ στεφανώση τὴν ὄψη της με μιὰ δόξα πῆνω με τὸ ἀρχοντικό του, τὸ θεῖο του πινέλλο.

Θάθελα ν' ἀλλάξω τὴ ζωὴ μου, μ' ὅση σαυτὴ ἔχει μείνει νὰ δώσω σ' αὐτὴ τὴ νεότη μου ὅλη τὴ ζηλεμένη νὰ δῶ ἔμένα γέρο καὶ ἐκείνη ἀπ' τὴ θυσία μου ξαναειωμένη!

[Μεταφράση]

PENOS MARGARITHS

στάκι ψαλλιδισμένο καὶ μπόλικη μιντέκα, μάτι ἐρωτικά, οἱ φάτσες ποὺ κυνηγούσανε θηλυκά, οἱ νέες ποὺ εἶχανε μάθει καὶ τὴν τέχνη αὐτὴ καὶ ποὺ ἀν' ἐψυχνες τὸ πορτοφόλι τους θάδρισκες πλεῖστα ἐρωτικά γράμματα μες με ὑπογραφῆς δεσποινίδων, ἐξομολογήσεις σωρὸ, ὄρκους, φιλιά, ἐλπίδες, ὄνειρα, καὶ . . . παράποντα, δάκρυα, ὑποψίες, ἀπιστίες . . . Εἶχανε μάθει νὰ πίκζουσε ὄργανο καὶ νὰ τραγουδοῦνε. Κι' αὐτὸ γιὰ τὰ κορίτσια της γειτονιάς. Γιὰ κείνες τις δεσποινίδες ποὺ κάθονταν στὰ ὑψηλὰ πατώματα καὶ δὲν καταδέχονταν νὰ δώσουνε σημασία στοὺς κορταδώρους.

Ὁ δάσκαλος Σακελλάριος, ποὺ μάτι εἶχε τὸν μακαρίτη τὸ γιὰ του προσπλήθει νὰ σώσει ἀπὸ τις τέτοιες συναναστροφές, καὶ ποὺ ἐξ' αἰτίας του εἶχε μάθει καὶ τὸ βίβιο αὐτὸ τῶν μὲρτηδων, ὅπως τοὺς ἔλεγε, πῆγαινε ἀπ' τὸ κακὸ του νὰ σκάσει.

Αὐτὲς οἱ συναναστροφές εἶχανε καταστρέψει: τὸ παιδί του, τὰ ξενόχτικα, τὰ μεθύσια, ὅσπου γίνηκε φθισικό καὶ πάθανε στὸ δονό. Καὶ σικιζότανε, πὼς τὰ παράθυρα τῶν κοριτσιῶν του βλέπανε ἴσα πρὸς τὸ «μικρὸ Ὁδεῖο» της γειτονιάς. Καὶ βέβαια, εἶτανε δυνατὸ, τόσοι κεί μέσα ἐπισκέπτες κορτάκηδες νὰ μὴ κοιτούσανε τὰ παράθυρά τους

Ήταντε κ' υπερβολικά όμορφες κ' οι δύο. "Οχι: και τόσο σοβερές. Δέν είχε κμμιά άρσρημή. Μά . . . κορίτσι ειτνε. Τραγουδία πικρυνεμένη άκούγανε. Στενάγματα από δάθη καρδιών, πού ό πόνος τις έτρωγε, τις έσκαρτε. Κάθε κορίτσι του άρέσει: να του λένε, πώς είνε όμορφο και να τό γλυκοκοιτοϋνε.

Χτυπούσε γροθίες στό τριπέξι πού έγγραφε. Σηκωνότανε. Τραβούσε τό μπερτεδάκι του πικρθυριού. "Εδλεπε . . .

"Εδλεπε τις προκομένες φάτσες, τις πικρθυρισμένες, με τά πικριά φρύδια και τά στρογγυλά μάτια, επίτηδες λές στον Πλάστη πικργγελμένες γιά τέτοια δουλειά. "Ο ένως έσαιχνε τή γριδάτι του στον κηθέρη, ό άλλος με τή χτένα διορθώνε τις τρίχες πού φεύγανε άπ' τή γριμμή τους, πάνου άπ' τό κούτελό του, ό άλλος μ' ένω δουρτσάκι χτένιζε τό μουστάκι του. . . "Ο Βόδας έπαιζε τό μιντολίνο, με τά μελλιά φουντωμένα, τά μιλια του προσώπου έξογκωμένα, σαν άνθρωπος των κατέργων, φρινότανε.

"Αχ! πικλιάνθρωπε—μυρμιούριζε ό δάσκαλος—ξύλο πού θέλεις με μιά μγκουρα στό κεφάλι. Κοντζάμ άντρας δέν κοιτάς τή δουλειά σου πικρά θέλεις να μου μαζώνεις στό μαγαζί σου και τή . . . νεολία». Μά . . . ειτνε εύκολο να του πει μιά κουδέντα; Και στην άστυνομία να πήγαινε, θα τον περνούσανε γιά πλαζό. Τι να κάνει; Να βρει άλλου σπίτι; Ειτνε εύκολο αυτό;

Φώναζε, θημάτιζε, χτυπούσε τά χέρια του . . . "Αλλο από του να συμβουλευει: τά κορίτσι του να είνε προσεχτικά κ' ήσυχια, δέν εύρισκε καλλίτερο τρόπο, να διορθώσει: τήν έκνευριστική κατάστασή του.

Τά δύο άγγελοκάμωτα κορίτσι γνωρίζανε τις φιλοποφίες του πατέρα τους και του ύπόσχονταν πώς ποτέ δέν άνοιγουνε τά πικράθυρα του δρόμου.

Κι ρωτούσε δικολικά:

—Κι τότες πώς παίρνουν άγέρα τά δωμάτια σας;

—Τό πρωί, δέδαικ, μιά, δύο ώρες, πού σιγουραμε ελο τό σπίτι: τ' άνοιγουμε. "Υστερα τ' άφίνουμε κλειστά ίσα με τό άλλο πρωί. Δέν έχουμε κμμιά άσχολία με τον δρόμο.

—Μά . . . από μέσζ άπ' τις κουρτίνες δέν κοιτάτε έξω;

Και γι:τι νά κοιτάζουμε; ειπε ή μιά, κ' ή άλλη μεθύσιγηρό τόνο φωνής.

—Μά δέν θα κλείσουμε, μπικμπά, και τις γριλλίες. Τι; Θα μένουμε στα σκοτεινά; Θεόςφυλάξι.

"Εβγανε δζω να πάει: στην δουλειά του. κοντοσκακότανε, δηθύθινε ολοσσορό τό δλέμμα του μες στό κουρεϊο, πάνω στα χοντρά χαρκτηριστικά της μορφής του κουρέα Βόδα. Μά . . . κρατούσε τήν όργή του. Κ' έφευγε βήχοντας και βρίζοντας τον διαφθορέα της γειτονιάς . . .

—"Η τύχη μου τόθελε να με φέρει: να κατοικήσω άπέναντί σου, πικλιάνθρωπε—ελεγε και πήγαινε με νετρα τον κατήφορο.

"Ο δάσκαλος γύρισε στό σπίτι του νωρίς, πικρά τή συνειθισμένη του ταχτική ώρα. "Ο ήλιος ειτνε άκόμη ψηλά.

Σιγά—σιγά περνούσε τό δρόμο και κοιτούσε τά πικράθυρα του σπιτιού του. Ναι, ειτνε τά τζάμια σκαλιστά. Μ' αυτό ξανάσκιζε, ή καρδιά του γύρισε στην θέση της.

Συνέχισε τά δήματά του. "Οχι, δέν ειτνε φέμικα. Στο «μικρό "Ωδειο» άκούγότανε ή μιντολινάτα. Και τραγουδάκι μελωδικά, με τό άχ! στό στόμα . . .

Του ήρθε θυμός θελλώδικος στό κεφάλι. «Πανε, τά κορίτσι μου, θέ μου, θα μου τά ξεμυκλίσουνε»—ελεγε.

Κοίταζε στα πικράθυρα. Οι ύποφίες του δέν ειτνε άβάσιμες. "Ένας κερυνός σα να ξεσπικσε μπροστά του.

Τά κορίτσι τραδήξανε άμέσως τις κουρτίνες.

Τι έσήμικνε αυτό; . . . "Ο πικτέρας τους τις ειχε πιάσει σκασιές. Λέγανε φέμικα, πώς μόνο τό πρωί άνοιγουνε τά πικράθυρα. Μά κ' ειχνε τις κουρτίνες άνοιχτές ειτνε τό ίδιο, σαν να ειχνε και τά πικράθυρα άνοιχτά. "Ωστε . . .

Κοίταζε ολοσινα μες στό κουρεϊο.

"Ο Βόδας καθότανε στον κικαπέ, τό ένω πόδι: πάνω στό άλλο, με τά μελλιά του σφ:ληγκάρι χτενισμένα μπρός στό κούτελό του και τό μουστάκι: κικαστριμένο, και γύρωθέ του ή πικρά, οι στολισμένες φάτσες πού . . . γικπρίζανε στην γειτονιά. Μιλούσανε, χικσικρογελούσανε, Τους πικρκολυθοϋσε καιά. Κοιτούσανε δζω. "Οχι, δέν ειτνε όνειρο. "Επρόσεχε καιά. Κοιτούσανε άντικρύ, στα πικράθυρα, πού άπό μέσζ ειδε τά κορίτσι του να τραβούνε με δια τις κουρτίνες . . .

Ότε κατάλαβε πώς δρέθηκε μες στό κουρεϊο. —"Από δω περιστε—εύγενικά έπρότεινε ό Βόδας. Κι θήσατε.

"Ο μικρός ύπάλληλος του κρέμικσε τό καπέλλο. —Θέλετε μελλιά και ζύρισμικ;

Στήνπολυθρόνα κπλώθηκε κικιμυρμιούρισε σκασιμένω. "Ο κουρέας άρχ:σε τήν έργασία του.

Κικνένικς άπ' όλους μες στό κουρεϊο δέν ήξερε, πώς ειτνε ό νοικουρέας αυτός του άπέναντι σπιτιού.

"Η μισικη ξικκολούθησε, τά τραγουδάκια με τά μορφα κικπικνικμένικ της κηθάρας.

"Ο δάσκαλος φύσικε άπ' τά ρυθόνικ, σαν άλογο.

"Ο κουρέας τον πέρασε γιά άνθρωπο, πού νευριάζει, ένως του κόδουνε με τό φαλλίδι: τά μελλιά. Στο έπικγγελμικ:κό σταδός του του τύχανε τέτοιο: άλλόκοτοι άνθρωποι. Και τους εκικε τά μελλιά και τους ζύριζε με μεγάλη προσοχή.

Οι νεοι και: λέγανε και γελούσανε, "Απικρατήσανε, τά όργανα, "Ο ένως μιλούσε στους άλλους.

—Και: σικμικίνε. Δέ μπορώ να νοιώσω τί σημασία έχει αυτή ή χειρονομία. Φικίνετα, πώς θέλει: να μου πει . . .

—"Εγώ ειδα καιά—σικνεπλήρωσε ό άλλος—έδωκε τό δάχτυλο στα χείλια. Αυτό θα πει «σικωπή». "Ισως να είνε κικνένικς μες.

—Αυτό θα είνε. Γ' αυτό κλείσανε τις κουρτίνες . . .

"Ολο: με μιά φωνή αυτό πικραδεχτήκανε.

"Ο Σικκελλάριος, πού ειχε καιά τενωσίε: τ' αυτιά του, να μη του ξεφύγει: κικμιά λέξη, μιά και του δόθηκε ή εύκικρία με τά ίδια τ' αυτιά του να μάθει: τήν άλήθεια, δέν άνθεξε. Τέντωσε μεμικς τά πόδια του στον τοίχο, έδωκε πρός τά πίσω ένω δυνατό τίνικμικ, ή πολυθρόνα άναποδογύρισε μ' αυτόν μικζι και φικρδός—πικτύς έπεσε κάτω, μικζι με μπουκαλάκια κολώνικς, ζικράρικ, σαπουνάδες πού πέσανε άπό πάνω του.

"Ο Βόδας σκασιμένως έξικγήθηκε άμέσως: στους φίλους του.

—"Οχι, δέν του εκοφικ με τό ζικράρι: κικμιά πέτσικ, ούτε τό λικρόγγικ. "Ο άνθρωπος πάσικε. Κ' εκικνε λάθος, πού δέν μισό τό ειπε να λάδω τά μέτρα μου.

Ειχε χτυπίσει: στό κεφάλι. Πικρά λίγο να τά κικκίρωςε. Τό χρώμικ του ειχε κικρινίσει: σαν του πεθικμένου.

"Απ' έξω άπ' τό κουρεϊο μικζεύτηκε κόσμος.

Λικπόθυμο τον δάλανε μες σ' ένω άμάξ: να τον μετκφέρουνε στό πικησιέστερο φικρικκειο.

Μεσ' άπ' τό άθικρωπομάζωμικ τής σικκιμής, τά δύο κικ-

ρίτσια του φωνάζανε δυνατά, υψώνοντες τὰ χέρια, σπρώχνοντας τὸν κόσμο.

«Ὁ πατέρας μας».

Ἦσαν ἀπὸ λίγες μέρες διὰ τετράτροχα κάρρα κινδυνολούσανε τὰ ἐπιπλά του Σικελλάρου, ἀπ' τὸ σπίτι του σὲ ἄλλο σπίτι, ἐξῆς ἀπ' τὴν Ἀθήνα σ' ἐν' ἀπόκεντρο, σχεδὸν μοναχικά. Τὶς λίγες κότες ἡμέρες τὰ περάθουρα τοῦ θρόνου εἶταν σφαλίστὰ, χωρὶς ν' ἀνοίξουνε οὔτε μὴ στυγμούλα...

Τὸ μικρὸ Ὀδείο» ζῆμος τοῦ Βόδα ἔμενε ἀνοιχτὸ καὶ... γὰ ἄλλα θύματα!...

ΜΑΝΩΛΗ ΣΚΟΤΑΟΥΔΑ

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο ΛΟΥΘΗΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ

1453-1546

Γιὰ τὴν ἱστορία τῆς Γερμανικῆς μουσικῆς, ὁ ἀναμορφωτὴς Λούθηρος, θὰ εἶναι πάντοτε ὁ στοργικὸς ποτέρας. Ἦναι ἐκεῖνος πρὸ ἑξῆς καὶ ἴσως τὸ ἔδφος πάνων στὸ ὅποιο αὐτὴ ἔλασε τὴν κλιπρὰ διαδρομὴ τῆς; χωρὶς σκοτάματα καὶ διεισαγμούς, ἐκτετατῶσε νὰ βγάλῃ μέσα ἀπὸ τὶς διυθῆσαι τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ τὸν πρῶτο φθίγγο. Τὸ ἄκουσμα τοῦ φθόγγου αὐτοῦ δίνει τὸν τόνο τῆς Γερμανικῆς μουσικῆς τέχνης ποὺ ἀπλῶνεται καὶ κομπολιότης ἐπιβάλλεται σήμερον σὲ ὅλες τὶς χῶρες μὲ ἀξιώσεις κλασικῆς τελειότητος. Ἡ ἐργασία τοῦ Λουθήρου συνοψίζεται στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ Γερμαν. δημοτικοῦ τραγουδιοῦ στὴν ἐκκλησία τῶν διαμορτωμένων του, στὴν δημιουργία τῶν ὠδικῶν συλλόγων στοὺς ὁποίους ἐδιδάσκονταν τὰ ἐκκλησιαστικά λεγόμενα χορικά (chorale) ἄσματα, καὶ στὴ σύνταξη τοῦ ὕψους τῶν μελωδιῶν τῶν chorale. Καὶ ἀναλυτικότερο. Μὲ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ στὸ ἐκκλησιαστικὸ Γρηγοριανὸ ἄσμα (ἴδε προηγ.) ἔκαμε τὴν μουσικὴ τῆς ἐκκλησίας προσιτὴ στὸν Γερμανικὸ λαὸ καὶ ἐκφραστικὴ τῶν συναίσθημάτων του. Οἱ ὠδικοὶ δόλλογοι (1) ποὺ μὲ τὴν ἰδιαιτέρη του ἐργασία στὶς διάφορες Γερμανικὲς πόλεις, μικρὲς καὶ μεγάλες, διέδωσαν περισσότερον τὸ μουσικὸ συναίσθημα στὸ λαὸ ποὺ ἤρχονταν ἔτσι σὲ ἄμεση ἐπικοινωνία μὲ τὴν μουσικὴ τέχνη. Μέσα στοὺς ὠδικούς αὐτοὺς συλλόγους οἱ γερμανικὲς γενεές, ἐμορφώθηκαν καὶ ἐγνώρισαν τὴν μουσικὴν τὴν ψυχικὴν σύνθεσιν. Ὁ Λούθηρος ἐφρόντισε τὸ ἐκκλησιαστικὸν chorale νὰ ἔχη ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ Γερμανικοῦ καθ' αὐτὸ ἀναμορφωτικοῦ πνεύματος, καὶ ὅταν—λέγει ὁ Η. Kolnstein— οἱ συναγωγῆτες τῆς συντάξεως τῶν περιφρήμων μελωδικῶν «Ἐγχειριδίων» Ροδφ καὶ Βάλτερ ἐκλίον τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν μουσικὸν χάρτην τὴν γραφίδα ἐν χειρὶ κρατοῦντες, περιεφέροτο ἐν

(1) Ὁδικοὶ δόλλογοι ἐπῆσαν καὶ πρὶν ἀπ' τὸν Λούθηρον, αὐτὸς ὅμως ἔδωκε σ' αὐτοὺς γιὰ πρῶτη φορά τὸν ἑνταῖον ρυθμὸν τῆς δογματικῆς μορφωτικῆς ἀποδοτικῆς τῶν.

τῷ δωματίῳ ὁ πατὴρ Λούθηρος δοκιμάζων τὰς μελωδίας αὐτὴς σωρηδὸν ἐπήρχοντο εἰς αὐτὸν ἐξ ἀναμνήσεως ἢ κατὰ φαντασίαν, καὶ προσηρομόζοντο εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐπινενοημένας λέξεις τοῦ κειμένου μέχρως ὅπου ὁ στίχος καὶ ἡ μελωδία ἀπετέλουν ἓνα ρυθμικὸς μὲν ἄρτιο, στοργυλισμένον δὲ καὶ γὰρ συγκρατοῦμενον ὅλον».

Ἔτσι λοιπὸν δίκαια θεωρεῖται ὁ Μαρτίνος Λούθηρος ὡς πνευματικὸς πατέρας τῆς κλασικῆς Γερμανικῆς μουσικῆς τέχνης. Ἐπειτα ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Λουθήρου μιὰ σειρά ἀπὸ συνθέτες Γερμανοὺς στὸ διάστημα ποὺ μεσολαβεῖ ἀπὸ τὸ 1546 ὡς τὸ 1685 μὲ τὴν ἐργασίαν τους, ποὺ δὲν ἔχει βέβαια χαρακτηριστὰ μεγαλόφρους ἐξαιρετικότητας, καλλιεγοῦν τοὺς τύπους τῶν δημοτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν τραγουδιῶν. Τοὺς συνθέτες αὐτοὺς κρίνουμε περὶτὸ νὰ τοὺς ὀνομάσομε. Ἡ κυρίως Γερμανικὴ μουσικὴ παραγωγή ἀρχινεῖ ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τῶν δευτέρων πατέρων τῆς κλασικῆς τέχνης τῆς, Γεώργιου Χαινδελ καὶ Ἰωάννου Σεβαστιανοῦ Μπάχ ποτεῖνε σχεδὸν σύγχρονη (1635—1759) (1685—1750).

Ἡ μουσικὴ μέσα στὸ κριτήριον, τῶν δυῶν αὐτῶν ἐξοχότητων, ἔχει ὅπως καὶ στὸ Λούθηρον τὴν ἠψηλότερη θέσιν καὶ ἀκριβῶς ὅπως σ' αὐτὸν πιστεύεται σὰν ἄξια νὰ λατρεύεται μόνον ὅταν εὐρίσκειται κάτω ἀπὸ τὰ πρῶτα ὀνόματα σήματα, ὅταν χορηγεῖται γιὰ τὴν ἀνώτερη ψυχικὴ ἔκφραση. Ἡ μουσικὴ σταδιοδρομία ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς δυῶν αὐτοὺς κορυφαίους διαμορφωτῆς τοῦ κλασικοῦ λουθηριανοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὕψους καὶ μὰζ' μ' αὐτὸ καὶ τοῦ ὕψους τῆς κλασικῆς; γερμανικῆς; μουσικῆς. Σειρὰ ἀπὸ μεγαλοφρούς τοὺς ἀκολοῦθον καὶ ἓνα ὑπέριππο περιδέραιο ἐνώνει τὸν Σεβαστιανὸ Μπάχ μὲ τὸν Μπετόβεν' καδεν ὀνομαστικὰ τὰ ἄκρα τῶν δυῶν αἰῶνων. Ὁ Ἰωάννης Σεβαστιανὸς Μπάχ ποὺ θεωρεῖται ἀπὸ τὸν Μπετόβεν «πατριάρχης; τῆς ἁρμονίας» ἐργάστηκε ἀνω στὸ ἐκκλησιαστικὸν χορὸν ἀπὸ τὸν Λούθηρον καὶ ἡ παραγωγή του εἶνε ὅπως τοῦ Πλεστοίνα περισσότερο ἰκκλησιαστικὴ. Ὅμως καὶ ἡ κοσμικὴ μουσικὴ τοῦ Μπάχ μόνον σὲ ποσότητα ὑστερεῖ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ὄχι τὴν ποιότητα. Θὰ προσπαθήσομε πάντοτε μέσα στὰ ὄρια τῆς γενικότητος νὰ παραθέσομε τὰ μουσικὰ εἶδη ποὺ ἐκαλλιουργήθησαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μπάχ, ἴσαμε τῆς σύγχρονης μουσικῆς περιόδου εἰδικευόμενοι στὴν κοσμικὴ δογματικὴ μουσικὴ καὶ στὸ μουσικὸν θέατρο.

Τὸ κυριώτερον μουσικὸν ὀργανικὸν εἶδος, ποὺ ἀναπτυσσόμενο κατέκτησε ὀλότελα τὴν τέλεια ἔκφραση τῶν δογμάτων πιάνου (ιδίως), καὶ ἐγγόρδων εἶνε ἡ sonaten

Ἡ sonata ἀποτελεῖ τὸν μουσικὸν ἐκείνον τύπον κάτω ἀπὸ τὸν ὅποιο μίαν μουσικὴν ἰδέαν βρῖσκει τὴν ἔκφρασιν τῆς. Ὅτι συναίσθηματα χαρακτηρίζουν τὴν ἀτομικότητα τοῦ συνθέτη, μορῶν νὰ ἐκφραστοῦν στὸν τύπον τῆς sonatas μὲ τὴν μεγαλύτερη ἀνετη γιὰτὶ ὁ τύπος αὐτὸς στηρίζεται πάνω στὶς ἀρχικὰς βάσεις ἀξίας τῆς μουσικῆς ἐπενέργειας ποὺ χορῶνται στὶς δυῶν μεγάλας κατηγορίας τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου, α'. στὴν μορφετὴ ἐπενέργεια τῆς μουσικῆς; ἀπάνω στὴν ψυχὴ μας ὡς ἔκφραση; θλίψης καὶ στὴν ἐπενέργειά της ὡς ἔκφραση; χαρᾶς. Καὶ ἀλλοιῶτα. Ἡ μουσικὴ σὰν τέχνη τῆς; ἔκφρασης τῶν ψυχικῶν συναίσθημάτων μας ποὺ εἶνε. ἔχει τὴν ὀλοφρόση νὰ ὀποστῆ καὶ αὐτὴ τὸν διχατὴν ἐκεῖνον τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου, στὸν ὀλομένο καὶ στὸν χαρούμενον. Λοιπὸν πάνω σ' αὐτὴ τὴν ἀρχὴν πρέπει νὰ στηρίζεται ἓνα μουσικὸν ἔργο τέλει καὶ μόνον ἔτσι μορφετὴ νὰ ἐκφράξῃ ἄρτια τὴν δυαδικὰ ἐκφραζόμενη ψυχικὴν μας ζωὴν. Καθιερώθησε ἔτσι ἡ sonata νὰ χορῶνεται (συνήθως) σὲ τρεῖς μέρη, α'. σὲ allegro (αὔ-

θυμο, ζωηρό, γοργό), β'. το *andante* (αργό, ήσυχο μελαγχολικό) ή *largo*, ή *lento* (όροι που έχουν σημασία περισσότερο αργού ρυθμού και μελαγχολικότερης έκφρασης) και γ'. το *allegretto* ή *presto* ή *vivace* ή *rondo* (κι' εδῶ οί όροι χαρακτηρίζουν επί τὸ ὀλιγώτερο ἢ περισσότερο τὴν γληγοράδα τοῦ ρυθμοῦ καὶ τὴν εὐθυμὴ διάθεση τοῦ συνθέτου). Τὴν συνάτα τῶν τριῶν αὐτῶν ὑποδιαρέσεων ὁπὼς τὴν περιγράψαμε, τὴν συναντᾶμε στὸν Γερμανὸ Ἰωάννη Χουσόστομν Μότσαρτ, ὡς τύπον ἀνεπτυγμένον ἀπὸ αὐτὸν καὶ κλασικοποιημένο. Πολλὸ ὅμως πρὶν ἀπὸ τὸν Μότσαρτ ὁ Ἰταλὸς Α. Βιβάλντι (1713) τῆς σχολῆς τῆς Βενετίας εἶχε καθιερώσει τὸν τύπο τῆς συνάτας τῶν τριῶν μερῶν. Ὁ Βιβάλντι εἶνε ὁ πρῶτος ποὺ παρονομάζει τὴν συνάτα σὺν ἓνα τύπο κομματιοῦ τελειοποιημένου καὶ ἀπαλλαγμένου ἀπὸ πρωτοτυπία καὶ ἐκ τῶν πρωτέρων καθορισμένη μουσικὴ ἀνάπτυξη τῶν θεματικῶν καὶ μελωδικῶν φράσεων. Καὶ ἐκτός ἀπὸ τὸν Βιβάλντι στὴν Γερμανία πολλοὶ μουσικοὶ ἐκαλλιέργησαν τὸ εἶδος τῆς συνάτας πρὶν ἀπὸ τὸν Μότσαρτ ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ξεχωρίζει ὀλίγηρη ἢ μουσικὴ οἰκογένεια τοῦ Σεβαστιανοῦ Μπάχ, ἰδίως δὲ ὁ γιὸς του Ἐμμανουὴλ Μπάχ, ὁ ὁποῖος ἐξήσκησε καὶ μεγάλη ἐπίδραση στὸν Μότσαρτ. Πρὶν ἀπὸ τὸν Μότσαρτ (σεμδὸν σύγχρονα μὲ αὐτὸν) ὁ μεγάλος Χαϊδν ἐκαλλιέργησε ἐπίσης τὸ εἶδος τῆς συνάτας. Ὁ Μότσαρτ ὁμῶς εἶνε ἐκεῖνος ποὺ πρῶτος αὐτὸς ἔδωσε στὴν συνάτα κλοῦτο περιεχομένου, σημασία ἀνώτερης ἐκφρασης καὶ κεντρικὴ ἐνότητα ὅλων τῶν μερῶν ποὺ χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν ἴδια μουσικὴ ψυχικὴ διάθεση. Ἡ συνάτα τοῦ Μότσαρτ συναντᾶται καὶ προαναγγέλλει τὴν συνάτα τοῦ Μπετόβεν ποὺ ξεπερνᾶει κάθε ὄριο φανταστικῆς τελειότη- τας. Δὲν ἔφερε καμιὰ σπουδαία καινοτομία ὁ Μπετόβεν εἰς τὴν συνάτα μεταξὺ τῶν τριῶν μερῶν τῆς ἔμπασε δια- δοχικὰ τὰ *σκέρτσο*, τὸ *ρόντο*, τὴς *βρακοσιάνες*, τὴν *φούγκε* (ἴδε φρυγὴν κατωτ.), τὸ *τρίο*. Ἡ συνάτα μονάχα σ' αὐτὸν βρῖσκει τὴν τελειότητα, γίνεται ἡ ἐνδοξώτερη ἐκ- φραση τῆς μεγάλης βίας του. Καὶ ὁ τύπος τῆς συνάτας εὐ- ρύνεται μονάχος του (ὄχι σκόπμα) γιὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ἀγκαλιάσῃ ὅλο ἐκεῖνο τὸ θεοσταλμένο φῶς τῆς μουσικῆς του. Ἔτσι σὲ μιὰ ἀπὸ τὴς τελευταῖες συνάτες τοῦ Μπετόβεν δὲν ἔρει, διατάζει κανεὶς νὰ νοιώσῃ πῶς ὑπάσχει κανεὶς σύνδεσμος μὲ τὸ χαριτωμένο ἐκεῖνο εἶδος τῆς συνάτας τοῦ Μότσαρτ. Κάθε ὄργανο μουσικὸ εἶδος πασαγωνίζεται μικροσπᾶ τῆς, καὶ ἀρχοῦν οἱ 32 συνάτες τοῦ Μπετόβεν γιὰ νὰ περιφράξουν τὰ ὅρια τῆς ἀνθρώπινης μουσικῆς φαντα- σίας σὺν μέσῃ σ' ἓνα ἀπόρητο φωτιστέφανο ἀπὸ τὸ ὁποῖο πᾶ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ κινᾶξῃ μακρό- τερα. Ὅχι ἀληθινὸ οὔτε τὸ φτοχὸ πιάνο μὲ ὄλες τὴς τε- λειοποιήσεις του δὲν μπορεῖ νὰ ἀποδώσῃ κατὰ τὸ ἐλάχιστο τὴς συνάτες τοῦ Μπετόβεν. Ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἔξωτερικὴ μορφή τοῦ εἶδους αὐτοῦ δὲν ἐπεδίωξε νὰ τὸ μεταβάλῃ παρὰ μόνο τὴν στιγμή ποὺ ἔνοιωσε τὴν βαθεῖα ἐσωτερικὴ κίνησή του στενόχωρη μέσα στὰ ὄριά του. Ἡ ἱστορία τῆς συνάτας τόσο ὡς τύπου καὶ ὡς μουσικῆς, ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Μπετόβεν δὲν μπορεῖ νὰ κινή βῆμα. Μήπως ὅμως δὲν εἶνε κλεισμένη καὶ αὐτὴ ἡ μουσικὴ τέχνη ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ πυρφόρου α' τοῦ Προμηθέα;

[Ἔχει συνέχεια]

ΟΙ ΤΗΝΙΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Προσεχῶς κυκλοφορεῖ Μέγα Εἰκονογραφημένον Λευ- κομα «Οἱ Τήνιοι Καλλιτέχνη» μὲ τὴν ἐπιμέλεια τῶν κ.κ. Δ. Καλογεροπούλου καὶ Ξ. Σάχου.

Θὰ περιέχῃ τὸ βίβλ. καὶ τὴ δράση τῶν κορυφαίων Τη- νίων Καλλιτεχνῶν ἀκόμη καὶ εἰκόνες τῶν κυριωτέρων ἔρ- γων τῶν.

Ὁ Γούζης, ὁ Λύτρας, οἱ Φυτάλαι, ὁ Φιλιπότης, οἱ Βιτάλλαι, ὁ Σάχος, ὁ Χαλεπάς, βρέθηκε τρόπος νὰ γίνονν γνωστοὶ καὶ στὸ μεγάλο κοινόν.

Τὸ λευκόμα θὰ τὸ ἀποτελέσουν ὀκτὼ ξεχωριστὰ τεύ- χη, ποὺ καθένα τους θάνα: ἀφιερωμένο σ' ἓνα καλλιτέχνη.

Γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ λευκόματος κανεὶς δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ.

Ἡ τιμὴ κάθε τεύχους γιὰ τὴν Ἑλλάδα δραχ. τριάντα γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν χρυσᾶ φράγκα τριάντα.

Γιὰ κάθε ἔγγραφή καὶ πληροφορία ἀπευθυνθῆτε: Γραφεῖα «Πανακοθήκης» (ὁδὸς Χαριλάου Τσιικοῦτη ἀρ. 22α) ἢ κ. Ξενοφῶντα Σάχου διαγγορον (ὁδὸς Ζωοδό- χου Πηγῆς ἀρ. 64) Ἀθήνας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

—Ὁ «Αὔγουριδης» συνιστᾶ στοὺς φιλομούσους νέους καὶ νεάνιδες τῆς πόλεός μας τὴν ἔγγραφή τους στὴν «Κριτι- κὴ Ἀκαδημία τῶν Καλῶν Τεχνῶν», ποὺ τώρα τελευταῖα ἰδρύθηκε κ' εἶναι θαῦμα ἀληθινόν γιὰ τὰ Χανιά μας.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

- Οἱ κριτικὲς γιὰ τὰ βιβλία τῶν Βουτιρᾶ καὶ Χατζοπού- λου ἀναβάλλονται γιὰ τὸ ἐρχόμενο φύλλο.
- Παρακαλοῦμε ὅσους ἔχουν ἐκκεμεῖς λογαριασμοὺς μὲ τὸ περιοδικὸ μας νὰ τοὺς κανονίσουν.
- Ἐκυκλοφόρησε τὸ τεύχος τοῦ Ὀκτωβρίου τῆς Μηνι- αίας Ἐπιθεώρησης «Ἐρωτόκητος» μὲ ἴλη διαλεκτῆ.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

Τίποτα δὲν εἶναι πιὸ σπάνιο ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ καλω- σύνη· ἐκεῖνοι μάλιστα, ποὺ πιστεύουν πῶς τὴν ἔχουν, δὲν ἔχουν συνήθως παρὰ φιλοφροσύνη ἢ ἀδυναμία.

Ἐκεῖνος ποὺ νομίζει πῶς μπορεῖ νὰ βοηθῇ στὸν ἑαυτό- του κάτι, ὥστε νὰ περνᾶ δίχως τὴν ἀνάγκη τῶν ἄλλων ἀν-θρώπων ἀπατάται πολὺ· ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ νομίζει πῶς κα- νεὶς δὲ μπορεῖ νὰ περάσῃ δίχως του, ἀπατάται ἀκόμη πε- ρισσότερο.